

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

для здобувачів вищої освіти 4 курсу денної форм здобуття освіти (3,10 р.н.)
освітньо-професійної програми «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр, назва галузі знань)
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧ

**КОЛЯДА
Тетяна
Анатоліївна**

yezjf@nuph.edu.ua

1. **Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.
2. **Адреса кафедри:** м. Харків, вул. Олександра Невського, 18, 3-й поверх, т. 057-771-81-47.
3. **Веб-сайт кафедри:** <https://quality.nuph.edu.ua>
4. **Інформація про викладачів:**

Коляда Тетяна Анатоліївна

Кандидат юридичних наук, доцент, доцент каф. управління, економіки та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 17 років. Викладає дисципліни: «Господарське і міжнародне приватне право (магістри)», «Правові аспекти в сфері клінічних досліджень (магістри)», «Методологія і організація наукової діяльності» (магістри), «Правознавство», «Господарське право», «Трудове право», «Адміністративне право», «Цивільне право», «Основи наукових досліджень».

5. **Консультації** відбуваються згідно з розкладом он-лайн.

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента «Державне управління системою охорони здоров'я» є вибірковою для першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент». Її основними завданнями є: розкриття структурних компонентів системи охорони здоров'я, їх взаємозв'язку та ролі в наданні медичних послуг; аналіз державної політики в охороні здоров'я; ознайомлення з принципами фінансування та страхування в охороні здоров'я; вивчення організації та управління медичними закладами; аналіз медичного страхування та соціального захисту; аналіз регулювання якості та безпеки медичних послуг.

7. Мета освітньої компоненти: формування у слухачів комплексу теоретичних знань у сфері менеджменту, управління і організації охорони здоров'я, у т.ч. знання щодо ідеології, методології, основних технологій управління медичними закладами на регіональному рівні; підготовка кадрів, спроможних стати до управління та трансформації організацій охорони здоров'я.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

10. **Статус освітньої компоненти:** Вибіркова

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Державне управління системою охорони здоров'я» входить до комплексу підготовки фахівців, який забезпечується освітніми компонентами: «Право (Правознавство)», «Теорія та історія управління», «Державне та регіональне управління», «Право (Адміністративне право)», «Право (Господарське право)», Право (Трудове право) тощо.

12. Обсяг освітньої компоненти: 3 кредити ЄКТС: 45 годин аудиторних занять, з них – 15 годин лекцій, 15 годин – практичних занять, 15 годин – семінарських занять, 45 годин самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних і семінарських занять.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Загальні положення державного управління системою охорони здоров'я

Тема 1. Історичні аспекти управління охороною здоров'я. Визначення важливості вивчення історії управління охороною здоров'я. Роль охорони здоров'я у різних епохах та соціокультурних контекстах. Огляд підходів до охорони здоров'я в давніх цивілізаціях, таких як давньоєгипетська, давньогрецька, римська тощо. Роль релігії та культури в організації медичної допомоги. Вплив релігійних установ на надання медичної допомоги та управління. Роль аптечних гільдій, медичних шкіл та інших організацій у розвитку медичної науки та практики. Визначення змін у підходах до медицини та управління здоров'ям під впливом Відродження та Просвітництва. Роль вчених, лікарів та державних органів у забезпеченні здоров'я населення. Аналіз змін у медичній практиці та організації охорони здоров'я під час індустріальної революції. Роль наукових досліджень, медичних досліджень та інновацій у поліпшенні медичних послуг. Огляд організаційних моделей та політик в охороні здоров'я сьогодення. Вплив інформаційних технологій, електронного здоров'я та інших інновацій на управління системою охорони здоров'я.

Тема 2. Міжнародні засади формування державної політики та управління медичною допомогою

Огляд діяльності Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) та інших міжнародних організацій у забезпеченні глобального здоров'я. Роль ВООЗ у розробці стандартів, рекомендацій та гігієнічних норм у медичній сфері. Аналіз головних міжнародних документів, таких як Всесвітня декларація про права людини та його вплив на здоров'я. Роль резолюцій, конвенцій та інших документів у створенні засад медичної допомоги. Огляд різних моделей організації медичної допомоги та управління системою охорони здоров'я у різних країнах. Вивчення найкращих практик та інновацій, які можна застосовувати для поліпшення медичної системи відповідно до міжнародних стандартів. Аналіз транснаціональних викликів, таких як глобальні захворювання та кризи здоров'я, і їхніх наслідків для формування державної медичної політики. Розгляд можливостей співпраці та обміну досвідом між країнами з метою забезпечення якісної медичної допомоги.

Тема 3. Державна політика та державне регулювання медичною діяльністю в Україні

Огляд основних законів та нормативних актів, що регулюють медичну діяльність в Україні. Роль Конституції України, законів "Про охорону здоров'я", "Про медичну практику", "Про ліцензування видів господарської діяльності" та інших у формуванні державної політики. Аналіз структури та функцій органів державного управління, які відповідають за медичну сферу. Роль Міністерства охорони здоров'я, Державної служби лікарських засобів та контролю за наркотиками, ліцензування та інших органів у регулюванні медичної діяльності. Вивчення процесу розробки та впровадження медичних стандартів та протоколів. Аналіз ролі стандартів у забезпеченні якості та безпеки медичних послуг, стандартизації медичної практики. Вивчення моделей фінансування медичної сфери в Україні, включаючи бюджетне, страхове та інші джерела. Роль державних програм медичного страхування та гарантованих обсягів медичної допомоги (ГОМД) у забезпеченні доступності та якості медичних послуг.

Тема 4. Інституційні засади системи управління охороною здоров'я

Огляд структури та функцій органів, що відповідають за управління системою охорони здоров'я на різних рівнях. Роль Міністерства охорони здоров'я, обласних та районних управлінь охорони здоров'я, лікарняних адміністрацій та інших інституцій. Аналіз ключових законів та нормативних актів, що регулюють управління охороною здоров'я в країні. Вивчення процесу розробки та впровадження нормативів щодо медичних стандартів, протоколів та інших документів. Огляд різних моделей організації та управління охороною здоров'я, таких як централізована та децентралізована системи. Вивчення позитивних та негативних аспектів децентралізації в управлінні охороною здоров'я. Аналіз механізмів співпраці та координації між центральними та регіональними органами управління. Роль комунікацій та обміну інформацією у забезпеченні ефективності системи управління охороною здоров'я.

Змістовий модуль 2. Особливості державного управління системою охорони здоров'я

Тема 5. Заклади охорони здоров'я як об'єкт управління. Класифікація медичних закладів за типами та спеціалізацією. Розкриття основних функцій, які виконують заклади охорони здоров'я: медична допомога, профілактика, діагностика, реабілітація тощо. Аналіз структури та підрозділів, що існують у лікарнях,

поліклініках, медичних центрах та інших закладах. Роль керівництва, медичного персоналу, адміністративного відділу та інших підрозділів у забезпеченні ефективної роботи. Вивчення процесу розробки та впровадження медичних стандартів та протоколів. Аналіз системи контролю якості, аудиту, сертифікації та акредитації в закладах охорони здоров'я. Огляд різних підходів до управління закладами охорони здоров'я: ієрархічна, матрична, лінійна тощо. Роль управлінських моделей у досягненні цілей закладів та оптимізації роботи. Аналіз сучасних викликів, які стоять перед закладами охорони здоров'я: зміни демографічного складу, технологічний прогрес, медична інновація тощо. Вивчення можливих шляхів вдосконалення управління для відповіді на сучасні виклики.

Тема 6. Інформаційне забезпечення в управлінні охороною здоров'я. Аналіз важливості наявності та обміну інформацією в системі охорони здоров'я. Розкриття впливу наявності якісної та точної інформації на прийняття рішень та планування. Огляд ролі сучасних інформаційних технологій (ІТ) в управлінні медичними закладами, зборі та обробці даних. Вивчення систем електронної медичної документації, електронної системи здоров'я та інших інноваційних ІТ-рішень. Аналіз ролі систем обліку медичних послуг, електронних медичних карток, медичних баз даних тощо. Розкриття можливостей аналізу даних для виявлення тенденцій, планування ресурсів та оптимізації процесів. Вивчення викликів та загроз, пов'язаних із кібербезпекою та збереженням конфіденційної медичної інформації. Аналіз заходів захисту даних пацієнтів, електронної медичної історії та інших конфіденційних даних. Аналіз того, як наявність точної та швидкої інформації впливає на діагностику, лікування та рішення щодо пацієнта. Вивчення позитивних та негативних аспектів використання інформаційних технологій у медичній галузі.

Тема 7. Управління персоналом закладів охорони здоров'я. Аналіз специфіки роботи медичних закладів та особливостей управління персоналом в медичних закладах. Розкриття основних аспектів, які впливають на управління медичним персоналом: професійні вимоги, етика, комунікація з пацієнтами тощо. Вивчення кроків та методів, які використовуються для відбору та підбору медичних спеціалістів. Роль резюме, співбесіди, тестувань та оцінки компетенцій у виборі кваліфікованих медичних працівників. Аналіз процесу створення планів розвитку кар'єри, навчання та підвищення кваліфікації медичних працівників. Роль постійного навчання та професійного росту в підтримці високого рівня медичної допомоги. Вивчення факторів, які впливають на мотивацію та задоволеність медичних працівників. Аналіз методів стимулювання та підтримки високої робочої мотивації та позитивної робочої атмосфери.

Тема 8. Аналіз медичного страхування та соціального захисту. Вивчення ролі медичного страхування в забезпеченні фінансової стійкості медичних послуг. Аналіз різних видів медичного страхування (державне, комерційне, обов'язкове, добровільне) та їхніх особливостей. Розкриття важливості соціального захисту для доступності медичних послуг населенню. Вивчення ролі державних програм соціального захисту, які забезпечують оплату медичних послуг вразливим верствам населення. Аналіз позитивних аспектів медичного страхування та соціального захисту в забезпеченні медичної допомоги. Розкриття можливих обмежень, таких як обсяги покриття, бюрократія, фінансові витрати тощо.

Семестровий залік

14. Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач тощо.

Контроль змістових модулів: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач.

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модуля 1 і 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами змістового модуля 1 і 2.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти: оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: поточний контроль – 5-8 балів за тему за практичними (семінарськими) заняттями, змістовий модуль ЗМ 1 10 - 18 балів та ЗМ 2 10 - 18 балів.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів

Змістовий модуль 1. Загальні положення державного управління системою охорони здоров'я оцінювання тем (1-4) (робота на заняттях 1-4): робота на заняттях (усне опитування, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач, вирішення кейсів); - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач)	50 (50%)
Змістовий модуль 2. Особливості державного управління системою охорони здоров'я оцінювання тем (5-8) (робота на заняттях 5-8): робота на заняттях (усне опитування, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач, вирішення кейсів); - контроль змістового модуля 2 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач)	50 (50%)

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо. Так, політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a1.1-38-018_polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-nfau-red.-03-2021.doc-zi-zminamy.pdf)) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/pola2.2-10-182_polozhennja-pro-vidpracjuvannja-propushhenih-zanjat-ta-porjadok-likvidacii-akademichnoiriznici-1.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf). Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи. Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-050_polozhennia-pro-oskarzhennia-rezultativ-pidsumkovoho-kontroliu-znan-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання

результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-proporjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osviti-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	1.Хмельницька Н. О. Державне управління охороною здоров'я: теорія та практика: підручник. - Київ: КНЕУ, 2018 2.Касьяненко Ю. В., Самойленко О. В., Фоміна Т. Є. Державне управління охороною здоров'я: посібник. - Київ: Центр учбової літератури, 2019 3.Шевченко А. П., Семенова О. В. Державне управління охороною здоров'я: теоретичні аспекти та практика реформ: монографія. - Київ: Національний університет "Києво-Могилянська академія", 2020
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	1.Бондарчук О. М., Торгонська О. І. Державне управління охороною здоров'я в Україні: аналіз та оцінка ефективності: монографія. - Київ: Видавничий дім "Слово", 2021 2.Горбунова О. О., Лаврик Г. П. Державне управління охороною здоров'я в умовах реформування: посібник. - Київ: Видавничий центр КНЕУ, 2022 3.Сміян І. С. Державне управління охороною здоров'я: сучасні виклики та перспективи: монографія. - Київ: ДІВІС, 2018 4.Старовойт О. М. Державне управління охороною здоров'я: теорія, методологія, практика: підручник. - Київ: Видавничий центр КНЕУ, 2019
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	1. Сайт кафедри управління та забезпечення якості НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://quality.nuph.edu.ua/ . 2. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://www.rada.gov.ua 4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: http://www.kmu.gov.ua 5.Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я. URL: https://moz.gov.ua
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=1471

18.Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:

Матеріально-технічне забезпечення: персональні комп'ютери – 38 од.; проектор – 2 од.; екран моторизований – 2 од.; телевізор – 2 од.; Хегох – 1 од.; принтер – 2 од.

Програмне забезпечення: Microsoft Windows 10; Microsoft Office Standard; Програма для організації відеоконференцій ZOOM; Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE.